SINIMUSTA

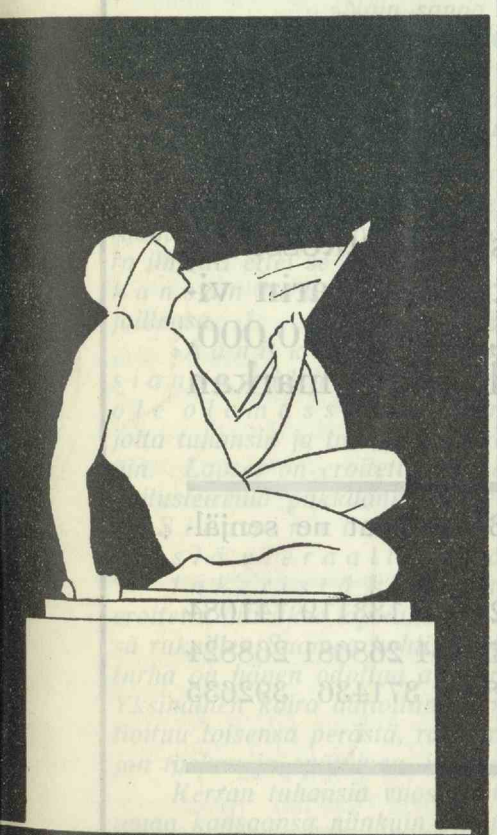

„SINIS VELJENI, KUN MINÄ KUOLEN, MINÄ HEILUTAN TAPPARAA....."

N:o 14 Heinäkuun 12 p:nä 1935

Emme soisi jäävän yhtään ihmistä, jolle ei olisi tarjottu tätä ainutlaatuista arpojen ostotilaisuutta.

Päävoitto 100,000

markan arvosta valtion palkinto-obligatioita tai muita arvopapereita

Heti jaetaan 12233 voittoa
ARVAN HINTA 5 mk.

Nämä 34 voittonumeroa ovat allaolevassa taulukossa ja ovat ne arvotut Helsingin kaupungin julkisen notarin virastossa. Näihin sisältyy 1 kpl. 100,000, 1 kpl. 10,000, 2 kpl. 5,000, 10 kpl. 1,000 ja 20 kpl. 500 markan arvoista voittoa.

Näitten voittojen arvot julkaistaan jouluk. 18 p:nä 1935 ja ovat ne senjälkeen perittävissä arpajaistoimistosta.

27208 60362 81688 82927 83343 87693 96687 98927 123013 133119 141084 157803 177768 182544 190280 195622 204472 224679 254864 268681 268824 281396 286553 297744 319569 328035 344318 362860 371436 392635 404051 431997 485714 497953.

ISÄNMAALLISEN KANSANLIIKKEEN KANNATUSYHDISTYS ry:n Arpajaistoimisto

Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puhelin 20 306 ja 26 404.

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 14 **12. 7. 1935**

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A. JAAKKO J. VIRKKUNEN, toimitussihteeri
Auki 11—15. Puhelin 20306 ja taloudenhoitaja

„Rakel itkee lapsiansa . . .“

»Näin sanoo Herra: Ääni kuuluu Raamassa, valitus, katkera itku. Rakel itkee lapsiansa, eikä tahdo ottaa lohdutusta lastensa tähden; sillä ei ne enää olemassa ole.

Mutta Herra sanoo näin: Pidätä äänesi itkusta ja silmäsi kyyneleistä; sillä työllesi on palkka tuleva, sanoo Herra, ja ne palajavat urhollisen maalta.

Ja toivo on tulevaisuudestasi, sanoo Herra; ja lapsesi palajavat rajoillensa.»

Jer. 31: 15—17.

Näillä sanoilla lohdutti Herran profeetta raskaassa vankeudessa viruvaa Herran kansaa, joka vieraalla maalla kärsimysten helteessä oli tullut syntinsä tuntoon ja ruvennut etsimään Herran kasvoja. Herra ilmoitti ettei se kyynelkylvö, jota Hänen kansansa vieraalla maalla teki, ollut hukkaan mennyt, vaan kansan tulevaisuudesta on toivo ja sen lapset palajavat vihollisen maalta omille rajoillensa.

»Ääni kuluu Raamassa, valitus ja katkera itku. Rakel itkee lapsiansa eikä tahdo ottaa lohdutusta lastensa tähden; sillä ei ne enää ole olemassa. . .». Kuinka sopivatkaan nämä sanat tänä aikana Karjalan ja Inkerin kansoihin, joita tuhansin ja tuhansin on karkoitettu kodeistansa Siperian tundroille ja Turkestanin polttaviin erämaihin. Lapset on eroitettu vanhemmistansa, aviopuolisot toisistansa, veljet sisaristansa ja kaukaisilla karkoitusleireillä piikkilanka-aitojen sisällä pilkkaavat heidän vartijansa ja sanovat: »Laulakaa meille Siionin virsiä». — Mutta he vastaavat: »Kuinka me laulaisimme Herran virsiä vieraalla maalla!»

Inkeristä kuuluu itku kuin Raamasta ennen. Lapsistaan ja puolisostaan eroitettu äiti itkee lapsiansa, sillä ei ne enää ole olemassa. Turhaan ojentaa hän käsiänsä rukoillen Suomea kohti, hänen hätänsä ei hellytä tunnotonta, itsekkäisyyteen vaipunutta, veljeskansaa, turha on hänen odottaa apua maailman suurilta neuvospöydiltä. Sinne ei hänen itkunsa ääni kanna. Yksinäinen koira autioituneen kodin kynnykseltä ulvahduksellaan vain hänen itkuunsa vastaa.. Kylä autioituu toisensa perästä, raskaat junat vyöryvät kaukaisia maita kohti kätkien sisäänsä määrättömän paljon tuskaa ja epätoivoa, vaunujen rattaiden kitinän seasta kuuluu sylilasten kimeitä huutoja. . .

Kerran tuhansia vuosia sitten kuuli Herra israelilaisen äidin, Rakelin, itkun ja armahti sen tähden omaa kansaansa niinkuin on lukemattomia kertoja senjälkeen armahtanut: »Pidätä äänesi itkusta ja silmäsi kyyneleistä sillä työllesi on palkka tuleva, sanoo Herra, ja he palajavat urhollisen maalta. . .» Ja kun Herran aika tuli, pakoitti Hän sortajakansan päästämään Israelin takaisin omalle maallensa ja rakentamaan jälleen sortuneita Siionin muureja. Yksinäisen äidin, Rakelin, kyyneleet oli nähnyt taivaan Herra ja kuullut Raamasta nousevan valituksen äänen, sillä Hän on »laupias ja armollinen, pitkämielinen ja sangen hyvä.»

Tekee mieli senvuoksi tälläkin epätoivon hetkellä sanoa Herran palvelijana Karjalasta ja Inkeristä

Eräälle taistelijalle.

Siitä hetkestä saakka, jolloin Eesti Vabadussõjalaste Keskliit marraskuussa 1932 riigikogulle esitti vaatimuksensa perustuslain uudistamisesta Eestin kansan tarpeiden mukaiseksi, olet Sinä uskollisine tovereinesi seisonut ankarassa mutta pelottomassa taistelussa Eestin kansan kokoamiseksi ja sen kehittämiseksi vapaaksi ja voimakkaaksi kansalliseksi kokonaisuudeksi sekä Eesti vabariigin itsenäisyyden lujittamiseksi. Ja Eestin kansa onkin Sinua seurannut. Valtavalla enemmistöllä se 16. 10. 1933 hyväksyi Sinun johdollasi uudistetun hallitusmuodon, jonka täten lain pyhyydellä olisi tullut sitoa ennen kaikkea ne miehet, jotka valtiolaivan peräsintä Eestissä pitelevät. Ja viime vuoden maaliskuussa se jälleen todisti tahtovansa antaa koko luottamuksensa vapaussotureille ja heidän ehdottamalleen valtion päämiehelle. Mutta teidän jalo, epäitsekäs työnne lyötiin silloin maahan, teidän järjestönne kiellettiin ja teidän sanomalehtenne lakkautettiin. Kaksituhatta teistä, joiden monen nimi kirkkaana loistaa Eestin vapautuksen historiassa ja joiden ainoana pyyteenä on Isänmaan onni, jonka puolesta te olette valmiit kuolemaankin astumaan, on saanut virua vankilassa. Teille on laskettu rikokseksi jopa yhteys niihinkin miehiin Suomenlahden tällä puolen, joiden veri juoksi yhteen teidän verenne kanssa Eestin itsenäisyyden aamunkoitteessa. Teitä, joiden käsiin Eestin kansa jo kahdesti on osoittanut uskovansa kohtaloittensa johdon, on syytetty vallankaappausaikeista! Eestistä, teidän Isänmaastanne, on perustuslakianne loukaten yritetty tehdä Huutavan Hiljaisuuden Maa!

Mutta totuutta ei haudata!

Missä te olette vaienneet, siellä huutavat nyt oikeuden asiakirjat, jotka todistavat, että *te* ette ole lakia rikkoneet. Näin on revitty hajalle koko kansan edessä katala valheitten verkko ja palautettu teille laillinenkin oikeus — sillä siveellistä oikeutta teiltä ei ole voitu ottaa! — laillisella pohjalla jatkaa lannistumatonta taisteluanne kansanne kokoamiseksi vapaussotureitten korkeitten ja puhtaitten tunnusten alle. Me tiedämme, että te ette hetkeksikään toivottomuuteen vaipuneet, mutta tämä ratkaisu on antava teille nyt kaksinkertaistetut voimat.

Artur Sirk! Taistelija ja johtaja! Me suomalaiset, jotka olemme asettaneet päämääräksemme kansallisesti sisään- ja ulospäin voimakkaan Suomen luomisen, ja joista tuhannet ja jälleen tuhannet — niin vanhat kuin nuoretkin — lämpimällä myötätunnolla ovat seuranneet Eestin vapaussoturien taistelua, me tervehdimme Sinua tuon taistelun ensimmäisenä miehenä siinä uudessa vaiheessa, joka teidän pyrkimyksillenne nyt on alkava! Me tiedämme Sinun luottaneen oikeuden voittoon ja väsymättömällä tarmollasi valmistautuneen niihin tehtäviin, jotka vapauttava tuomio nyt vapaussotureille laillisesti sallii ja joihin huoli Isänmaan menestyksestä heitä käskee. Me tiedämme, että Eestin kansa horjumattomana seisoo perustuslakinsa takana ja sen vuoksi se on perivä voiton!

---

jopa Eestistäkin, jonka jaloimpia poikia on siirtynyt väkivallan tieltä maanpakolaisuuteen vieraalle maalle. »Toivo on tulevaisuudestasi, sanoo Herra, ja lapsesi palajavat rajoillensa». Nyt kuuluu vielä Raamasta itkun ääni ja sen täytyy kuulua, kunnes Herra kääntää laupiaat kasvonsa veljeskansojemme puoleen. Itke, Rakel, itke Karjalan ja Inkerin äiti ja isä armoistuimen edessä, kunnes Herran käsi Sinut kyynelvedestäsi nostaa ja sanoo: »Pidätä äänesi itkusta ja silmäsi kyyneleistä...». Itke, niin että kyyneleesi alkaisivat polttaa Suomenkin kansan kivikovaa sydäntä ja täällä alettaisiin rukoilla Sinun puolestasi, sillä sitä oikeutta ei meiltä voi kukaan kieltää. Jos näin tapahtuisi, niin alkaisi usvaisten pilvien välistä pilkottaa toivon säde Suomen heimon tulevaisuudesta ja koittaisi kerran aika, jolloin Herra johdattaisi heimokansojemme rippeet takaisin omille rajoillensa.

Sinimusta, ovatko korvasi kylliksi herkät kuullaksesi: »Ääni kuuluu Raamassa, valitus, katkera itku. Rakel itkee lapsiansa...».

Elias Simojoki.

E. V. L.

(Tämä kirjoitus on saatu eräältä henkilöltä, joka aktiivisesti on ottanut osaa vapaussoturien liikkeen toimintaan, mutta joka Eestissä vallitsevien olojen vuoksi ei halua nimeään julkisuuteen. T o i m i t u s.)

E.V.L:n synty ja alkuvaiheet.

Ensimmäinen Eestin vapaussoturien liitto perustettiin Tallinnassa v. 1926. Pian senjälkeen aate alkoi kulovalkean tavoin levitä kaupunkeihin ja maaseudulle. Lukuisasti perustettiin uusia osastoja, jotka sitten v. 1929 muodostivat Eestin vapaussoturien keskusliiton. Sen kongressissa keväällä 1931 hyväksyttiin vastaista toimintaa varten perustavaa laatua olevat päätökset, joissa vaadittiin Eestin valtion ja yhteiskuntaelämän uudistamista poliittisesti, taloudellisesti ja siveellisesti. Näiden päätösten varmalla pohjalla kehittyi vapaussoturiliike viimeaikoihin asti, johtaen ja kehittäen ennennäkemätöntä taistelua Eestin poliittisessa elämässä. Se oli taistelua uudesta perustuslaista, joka olisi taannut Eestin valtiolle ja kansalle vapaan kehityksen tulevaisuutta kohti.

ARTUR SIRK.

Tämän kirjoituksen tehtävänä ei ole eritellä EVL:n tekemää ja kansanäänestyksessä hyväksyttyä perustuslakia. Tahdon tässä vain valaista uuden perustuslain vuoksi käydyn taistelun yksityisiä vaiheita.

Taistelu uudesta perustuslaista.

Vapaussoturien keskusliiton kongressissa v. 1931 hyväksytyissä päätöksissä vaadittiin perustuslain muuttamista ja lausuttiin julki ne periaatteet, joille uuden perustuslain piti rakentua. Tähän kongressiin otti osaa jonkunverran yli sata miestä eri EV-liitoista. Nämä sata miestä päättivät alkaa taistelun uudesta perustuslaista. Se oli rohkea päätös — alkaa taistelu yksin, ilman rahaa, ilman sanomalehtiä, ilman lujaa, suurta järjestöä, samalla kun vastustajina oli koko puoluejärjestelmä puoluelaitoksineen, rahoineen, sanomalehtineen, jotka puolueiden ohjaamina valmistivat »yleisen mielipiteen», ja lopuksi riigikogu (eduskunta) ja tasavallan hallitus. Mutta se ei pelottanut vapaussoturiliikkeen siihen aikaan kansan keskuudessa vielä verrattain vähän tunnettuja johtajia. Ääretömällä energialla ryhdyttiin sitkeään työhön: järjestämään omaa järjestöä ja luomaan omaa sanomalehdistöä.

Senaikuisten Eestin kansan poliittisten katsantotapojen viralliset edustajat tahtoivat pitää omissa nimissään alotteen teon perustuslain muuttamiskysymyksessä, huolimatta siitä, että suurin osa heistä ei lainkaan puolustanut perustuslain muuttamista. Siitä johtuikin, että riigikogun puolueet asettivat kesällä 1931 keskuudestaan komitean valmistamaan uutta perustuslakiehdotusta. Näin valmistunut perustuslakiehdotus joutuikin sitten kansanäänestykseen loppukesällä 1932. Koska se ei ollut vapaussoturien kongressissa hyväksyttyjen periaatteiden mukainen eikä siinä vakuutettu mitään suurempia muutoksia, asettui EVL kielteiselle kannalle tähän ehdotukseen nähden sekä valmistautui tekemään valistustyötä kansan keskuudessa. V. 1932 kesällä ennen kansanäänestystä pantiin toimeen ensimmäiset suuret vapaussoturien päivät Tapassa, Valgassa ja Pärnussa. Tuhansia vapaussotureita kokoontui saamaan tulta ja intoa liikkeen johtajilta ja he veivät sen edelleen kansan joukkoon. Huolimatta siitä, että puolueiden aloittaman perustuslain muuttamissuunnitelman takana seisoi puolueiden yhteisrintama koneistoineen ja sanomalehdistöineen sekä hallituksen ja riigikogun arvovalta, meni kansa vaaliuurnille vapaussoturien keskusliiton johdolla ja — kumosi äänestyksessä olevan suunnitelman. Vapaussoturiliikkeen vastustajien suut jäivät selälleen yllätyksestä, ja toivuttuaan siitä he kiiruhtivat vierittämään syyn suunnitelmansa epäonnistumisesta toistensa niskoille.

Nyt otti keskusliitto alotteenteon varmasti omiin käsiinsä. Tehtiin lopullinen perustuslakiehdotus ja annettiin kansan ratkaista siitä. Lyhyessä ajassa kävi 55,000 kansalaista antamassa ehdotukselle hyväksymisallekirjoituksensa. Ensimmäinen voimainkoetus oli suoritettu hyvin, sillä lain mukaan vaadittiin ainoastaan 25,000 allekirjoitusta.

Huomatessaan, että tämä suunnitelma menee ehdottomasti kansanäänestykseen, yrittivät riigikogun puolueet vielä kerran ottaa alotteen omiin käsiinsä. Sitä varten he valmistivat kiireesti uuden, oman muutosehdotuksensa ja esittivät sen riigikogun kautta kansanäänestykseen ennen vapaussoturien suunnitelmaa, vaikka sellainen toimintatapa oli perustuslain vastainen.

Mutta nyt oli keskusliitolla asetettavana vihollisiaan vastaan ei ainoastaan taipumattoman varma tahto, vaan myöskin luja järjestö EV-liittojen muodossa. Tuhannet tämän järjestön jäsenet selvittivät kansalle asemaa, kymmenissä ja sadoissa kokouksissa ja vapaussoturien päivillä selvitettiin kansalle molempia kilpailevia perustuslakiehdotuksia. Eikä seurauksia tarvinnut odottaa: v:n 1933 kansanäänestykseen astui kansa ja vei äärettömän suurella äänten enemmistöllä äänestettävänä olevan vapaussoturien ehdotuksen läpi.

Vastatuulet puhaltavat.

Nyt ei löydetty enää mitään keinoa estää vapaussoturien perustuslakiehdotusta tulemasta lopulliseen kansanäänestykseen. Äänestys määrättiin 14, 15 ja 16 päiviksi lokakuuta. Mutta silloin otettiin käytäntöön toimenpiteet vapaussoturien liittoa vastaan, etteivät vapaussoturit voisi tehdä valistustyötään ja että heidän ehdotuksensa siksi tulisi hyljätyksi. Kiellettiin vapaussoturien päivät ja kulkueet, koko valtakunnassa julistettiin sotatila, pantiin toimeen sensuuri sekä sulettiin EV-keskusliitto ja kaikki vapaussoturien liitot muka kapinan valmistelun vuoksi. Vapaussoturien vastustajien lehdistöllä oli kaikki tiet auki vapaussoturiliikkeen ja sen johtomiesten mustaamiseen, mutta sensuuri ei sallinut vapaussoturien omassa lehdessään edes julkaista kaikkia oikaisuja ja kumoamisia. Kaiken lisäksi riigikogu vielä syksyllä 1933 pani voimaan uuden perustuslainvastaisen kvoorumilain, joka teki vapaussoturien perustuslakiesityksen hyväksymisen kansanäänestyksessä vielä vaikeammaksi kuin mitä se oli kahdessa edellisessä kansanäänestyksessä. Nyt nimittäin vaadittiin vapaussoturien perustuslain hyväksymiseksi 50 % kaikkien äänioikeutettujen kansalaisten määrästä, kun sensijaan kahdessa edellisessä äänestyksessä vaadittiin ehdotuksen hyväksymiseen vain 50 % äänestämässä käyneitten määrästä. Kaikki tämä vain innosti vapaussoturiliikkeen miehiä intensiivisempään työhön. Työ ei keskeytynyt minuutiksikaan. Maa sananmukaisesti kylvettiin täyteen vapaussoturien valistustilaisuuksia, joissa melkein poikkeuksetta oli runsaasti yleisöä. Suuremmissa keskuksissa piirittivät vapaussoturien kokouspaikkoja yleisöjoukot, jotka eivät mahtuneet sisään tilanpuutteen takia. Mutta eivät nukkuneet vapaussoturien vastustajatkaan. Heidän sanomalehtensä ja puoluekoneistonsa heittivät joka päivä kansan keskuuteen häväistysjuttuja ja sensatiouutisia vapaussoturiliikkeestä, samalla järjestettiin satoja kokouksia. Kansan mielenkiinto oli herännyt. Kansalainen tahtoi ennen tärkeää kansanäänestystä henkilökohtaisesti kuulla väitteitä sekä puolesta että vastaan ja päättää sitten itse.

Kansanäänestys — suuri voitto.

Kansanäänestyksen ensimmäinen päivä 14:s lokakuuta lähenee. Poliittinen mielenkiinto on noussut huippuunsa. Kansan mielipide on jo vakaantunut enemmän tai vähemmän. Ei enää epäillä, ei edes vapaussoturien vastustajainkaan riveissä, että vapaussoturien ehdotus saa äänestyksessä enemmistön. Kysymys on vain siitä, saako se uuden kvoorumilain mukaan vaadittavan kvalifisoidun enemmistön. »Puoluejärjestelmä vaatii Eestin kansalta vapaussoturien perustuslain hyväksymiseen 50 %:n enemmistöä. Me lyömme yli tuosta kvoorumista ja annamme heille 70 %. Me lähdemme itse kaikki äänestämään ja viemme vaaliuurnille vanhukset ja sairaatkin» — näin sanoi perustuslain muuttamistaistelun todellinen johtaja Artur Sirk muutamaa päivää ennen kansanäänestystä suuressa kokouksessa Tallinnassa pitämässään puheessa. Tätä kutsua seurasikin äänestyspäivinä mahtava enemmistö Eestin kansaa. Vanhat, jopa vaikeasti sairaatkin kuljetuttivat itsensä vaaliuurnille. Sitä kiintymystä ja intoa, jota vapaussoturit osoittivat tehtävässään, luonnehtii erittäin selvästi kapteeni Miilin uroteko. Kapteeni Miil, vapaudenristin ritari, Paldiskin suljetun vapaussoturiliiton esimies, oli kansanäänestyksen aikana Tallinnan sotilassairaalassa, missä häneltä muutamaa päivää ennen oli leikattu jalka pois vapaussodassa saadun vamman jälkiseurauksena. Huolimatta siitä, että hänen terveydentilansa oli vaikea, hän

vaati, että hänet oli vietävä vaaliuurnalle. Sairaan toive täytettiin ja hänet vietiin äänestyspaikalle. Muutamaa päivää myöhemmin hän heitti henkensä.

Ei yksikään äänestys, eivät mitkään vaalit olleet Eestin kansassa herättäneet sellaista mielenkiintoa kuin äänestys 14, 15 ja 16 päivä lokakuuta. Huolimatta siitä, että vapaussoturеilta puuttui järjestönsä, astui Eestin kansa vapaussoturiliikkeen johtomiesten johtamana vaaliuurnille ja antoi äärettömällä äänten enemmistöllä tunnustuksensa vapaussoturiliikkeelle, ylittäen riigikogun asettaman 50 %:n määräenemmistön sekä hyväksyen vapaussoturien alotteesta tehdyn perustuslain muutosehdotuksen.

Kansanäänestyksen tulosten tullessa tiedoksi kaikui riemu yli maan. Kirkoissa pidettiin kiitosjumalanpalveluksia. Puoluejärjestelmän pomot eivät enää kehdanneet kieltää vapaussoturien järjestäytymistä. Vapaussoturiliikkeen johtomiehet perustivat syksyllä 1933 uuden järjestön, Eestin Vapaussoturien Liiton, joka kasvoi nopeasti ja jossa sulettaessa maaliskuussa 1934 oli kolmesataa osastoa ja montakymmentä tuhatta jäsentä.

Kun uusi perustuslaki oli hyväksytty, nousi heti kysymys, kenen käsiin uskottaisiin sen toimeenpano. Ja EVL otti siinä ainoan mahdollisen asenteen: uuden perustuslain toimeenpanoa ei voi uskoa ainoastaan sen vastustajille, vaan sen todellisiksi toimeenpanijoiksi pitää järjestäytyä niiden 400,000:n kansalaisen, jotka olivat äänestäneet sen puolesta.

Uusiin taisteluihin ja voittoihin — vallankaappaukseen asti.

Joskin vapaussoturiliikkeen viholliset lokakuun kansanäänestyksen jälkeen joutuivat hämmennyksiin, niin olivat he siitä toipuneet vapaussoturien edellämainitun kongressin aikana, ja tammikuussa 1934 olevien kunnallisvaalien edellä kävi taistelu entistään suuremmalla voimalla. Sillä vapaussoturien vastustajat tahtoivat näyttää toteen väitteensä, että kansa oli tosin puoltanut vapaussoturien perustuslakiehdotusta, mutta ettei se puolusta heidän muita aatteitaan ja tarkoitusperiään. Mutta vaalien tulokset puhuivat toista kieltä: Vapaussoturiliike sai vaaleissa paljon kannatusta. Suuremmissa kaupungeissa, esim. Tallinnassa ja Tartussa saivat vapaussoturit ehdottoman enemmistön kaupunginvaltuustoissa. Myöskin muilla paikkakunnilla oli menestys suuri. Erikoisesti on huomattava, että vapaussoturiliikkeen johtajat saivat paljon henkilökohtaisia ääniä, mikä todistaa heidän suosiotaan kansan keskuudessa. Niinpä sai A. Sirk Tallinnassa niin paljon henkilökohtaisia ääniä, että hän ainoana valtuuston jäsenenä pääsi sinne henkilökohtaisten äänten perusteella ja sen lisäksi sai kolmen miehen lista, joiden joukossa ensimmäisenä oli A. Sirk, 20,000 ääntä, s.o. äänimäärän, jota ei yhdenkään puolueen koko ehdokasluku yhteensä saanut.

Tammikuussa pidettyjen kunnallisvaalien aikana selvisivät voimasuhteet ja näytti varmalta, että kun helmikuuksi määrätyt vaalit toimitetaan, niin vapaussoturien ehdokas A. Larka valitaan riigivanemaksi sekä että vapaussoturiliike saa riigikogussa enemmistön. Samaa todisti lisäksi asiain kulku annettaissa suositusallekirjoituksia riigivaneman-ehdokkaille. Ensimmäisenä päivänä annettiin A. Larkalle yli 10,000 nimeä (s.o. enemmän kuin yleensä tarvittiin nimiä) kun samaan aikaan K. Päts, J. Laidoner ja A. Rei yhteensä saivat pari tuhatta nimeä. Allekirjoitusten lopettamiseen mennessä sai A. Larka pyörein luvuin 100,000 ja toiset kolme yhteensä alle 50,000 nimeä. Vaalien tulokset olisivat merkinneet kansanäänestyksessä hyväksytyn perustuslain toimeenpanoa sekä eräitten puoluemiesten salakähmäisyyksien paljastamista sekä heidän joutumistaan syrjään. Tähän saakka oli taistelu EVL:n ja sen vastustajien kesken tapahtunut enemmän tai vähemmän niissä oloissa ja niillä apukeinoilla, mitä Eestin tasavallan perustuslaki salli ja määräsi. (Jos ei oteta lukuun kesällä 1933 tapahtunutta vapaussoturiliittojen sulkemista j.n.e.). Ja niistä taisteluista oli EVL aina selviytynyt voittajana ja oli myöskin todennäköisesti voittava helmikuun vaaleissa. Välttääkseen sen päättivät vapaussoturien viholliset estää kansaa käyttämästä vaalioikeuttaan ja EVL-liittoa jatkamasta voittokulkuaan. Vastustajien sanomalehdistö valmisti tietenkin tietä puhuen joka päivä vapaussoturien kapinahankkeista. Vastustajien poliittiset järjestöt koettivat kokouksissa saada aikaan yhteenottoja saadakseen kansan keskuudessa aikaan rauhattomuutta. Niinpä esim. lähetti Laidonerin riigivanemaksi valitsemista järjestävä Võrumaan komitea osastoilleen kiertokirjeen, missä käskettiin rikkoa rauhaa vapaussoturien kokouksissa ja järjestää niissä tappeluita. Peläten EVL:ää ojensivat tähän saakka kilpailleet riigivanemehdokkaat K. Päts, joka silloin oli pääministerinä, ja J. Laidoner toisilleen kättä. Ja niin syntyi tunnettu 12:nen maaliskuun valtioteko Eestissä. K. Päts määräsi J. Laidonerin erikoisoikeuksilla varustetuksi ylipäälliköksi huolimatta siitä, että ylipäällikön saa nimittää toimeensa

OLGE TERWITUD, EESTI VABADUSVÕITLEJAD!

SOOME ISAMAALINE RAHVAS ON SUURE TÄHELPANU JA VAIMUSTUSEGA JÄLGINUD EESTI VENNASRAHVA VÕITLUST PAREMA TULEVIKU EEST. SANGARLIKUS VABADUSSÕJAS KARASTATUD MEHED ON SELLE SUURE ISAMAALISE TÖÖHINGEKS. VAATAMATA KÕIGILE TAKISTUSTELE ÜKSMEELSELT EESTI RAHVAS' KOONDUS VABADUS VÕITLEJATEGA ÜHISEKS' RINTEKS' SUURTEL OKTOOBRI KUU PÄEVADEL-PÕHISEADUSE MUUTMISEKS! SAMA ÜKSIMEELNE RAHVA POOLEHOID NING USALDUS KANDIS NEID TUBLISI JA ISAMAALISI MEHI KA JÄRGNEVAS' RIIKLIKUS' NING ISAMAALISES AATELISES TÖÖS!

RAHVA TAHE ON SEE PÜHA JA PUUTUMATTU ALUS' MILLEL VANKUMATTA SAAB PÜSIDA VABADUS' JA RIIKLIK KORD. VABADUSVÕIDLEJAD! ME TEAME, ET TÖDE, ÕIGUS JA SUURED AATED NING PALAV ISAMAAARMASTUS ON OLNUD TEIE LIPUKIRJAKS JA TEIE SÜDAMETES. NEET RAHVUSLIKUELU VÕIMSAD PÕHIALUSED ON TOONUD TEILE SUURI VÕITE. KUID NENDE ILUSATE AADETE PÄRAST TE OLETE PIDANUD KANDMA KA KARME KANNATUSI. KANNATANUD ON KÕIK' KES' ON VÕIDELUND SUURT JA ÕIGET VÕITLUST, OLGE AGA KINDLAD USUS — OMA SUURTE AADESA JA ÕIGLUSES'.

TÖDE JA ÕIGUS ON IKKA VIINUD JA VIIB END VÕIDULE — KÕIK, MIS SELLE ELLU SURUMIST ON TAKISTANUD PARATAMATTA PEAB SATTUMA AJALOO HMMASRATASTE VAHELE.

JÕUDU!

vain sodan aikana, julistettiin EVL:n valtaanpääsyn johdosta sotatila, EVL sulettiin uudestaan sillä tekosyyllä, että se on valmistellut kapinaa, sekä 1,000 vapaussoturia, EVL:n johtavinta miestä rahattiin vankiloihin, sekä vahvistetun perustuslain mukaiset riigivaneman ja riigikogun vaalit siirrettiin määräämättömään aikaan. Kun K. Päts ennen 12 p:ää maaliskuuta vakuutti pitävänsä uutta perustuslakia kunniassa ja sitä seurata, niin sanoivat vapaussoturiliikkeen miehet, etteivät he usko Pätsin sanoihin. Vielä 12 p:nä maaliskuuta vakuutti K. Päts pitävänsä huolta uuden perustuslain toimeenpanosta, aika vain ei muka ollut sopiva senmukaisten vaalien toimeenpanoon, sillä vapaussoturiliike oli valistustoiminnallaan tehnyt kansan sairaaksi (!) (Tämä olkoon herra K. Pätsin mielipide, mutta ei ole rintamasoturien.) Aika on nyt näyttänyt vapaussoturiliikkeen johtajien olleen oikeassa, kun he eivät uskoneet K. Pätsin todelliseen uuden perustuslain puoltamiseen. Aika on näyttänyt, ettei K. Päts puhunut totta, kun hän vakuutti alistuvansa kansanäänestyksessä hyväksyttyyn perustuslakiin, sillä hän on viime aikoina selvästi ja kerta toisensa jälkeen antanut tietää, että sitä perustuslakia ei pannakaan toimeen, että sen perustuslain mukaisia vaaleja ei tule ja että sitä perustuslakia pitää muuttaa. Aika on näyttänyt senkin, etteivät vapaussoturiliikkeen viholliset puhuneet totta selittäessään, että EVL valmisteli vallankumousta ja kapinaa ennen maalisk. 12:nen päivän väkivaltaista vallankaappausta.

Monet kysyvät: miksi ei EVL itse pannut toimeen vallankumousta tuntiessaan voimansa ja aavistaessaan muutamaa päivää ennen maaliskuun 12:tta, että vastustajat hyökkäävät sen kimppuun uuden perustuslainvastaisin keinoin? Voidakseen sen ymmärtää pitää tuntea vapaussoturiliikkeen johtajien suuri velvollisuuden- ja edesvastuuntunto kansansa ja Isänmaansa edessä sekä syvän perustuslaillisen järjestyksen ja kansan suvereniteetin kunnioitus, mikä ei sallinut henkilökohtaisten kärsimysten välttämiseksi ottaa yhtään askelta, joka olisi horjuttanut kansan silmissä oikeudellisen järjestyksen olemassaolon auktoriteettia, eivätkä he tahtoneet ensimmäisinä tuoda poliittiseen taisteluun väkivaltaperiaatetta. *Tämän perustuslainvastaisen voiman ja väkivallan käyttämisen periaatteen toivat Eestin sisäpoliittiseen taisteluun vapaussoturiliikkeen vastustajat maaliskuulla 1934. Vapaussoturiliike ei ole siihen tähän mennessä vielä vastannut. On erehdyttävää luulla, että se on vapaussoturiliikkeen heikkouden merkki; odottaa voi vain se, joka on varma, ettei hänen voimansa vähene, eikä työnsä kansakokonaisuuden hyväksi tyrehdy.*

Eestin kansa toteuttaa oikeutensa.

PAUL TELG.

»Eestin kansa — horjumattomassa uskossa ja vääjäämättömässä tahdossa luoda ja kehittää valtakunta, joka perustuu oikeudelle, laille ja vapaudelle — on hyväksynyt ja määrännyt perustavan riigikogun sekä myöhemmin kansanäänestyksen kautta seuraavan perustuslain.» . . . sellaisin johdantosanoin Eestin kansa lokakuussa 1933 päätti panna toimeen uuden perustuslain. Harvoin historiassa kansa kokonaisuudessaan ottaa osaa lakia laativaan työhön ja oman kohtalonsa määräämiseen luomalla uuden valtiojärjestelmän perusteet. Mutta vielä harvemmin historiassa tapahtuu, että kansa tekee sen niin yksimielisenä ja niin innostuneena kuin Eestissä. Eestin kansan läpiviemä perustuslain uudistus kuuluu siksi kansan historian huomattavimpien tapausten sarjaan. Ja kun perustuslain uudistuksen johdannossa on sanottu, että Eestin kansa teki sen horjumattomin uskoin ja vääjäämättömin tahdoin, niin eivät nekään ole vain paljaita sanoja, vaan paljon puhuvia tosiasioita. Ennen lopullista päätöstään kansa kävi pitkän taistelun perustuslain uudistamisesta, ja tutustui sen taistelun kestäessä perusteellisesti vapaussoturien perustuslain arvoihin. Perustuslain uudistus oli kolme kertaa äänestettävänä — kaksi kertaa kansa suurella päättäväisyydellä hylkäsi vanhain poliittisten tekijöiden valmistaman ehdotuksen. Kansaa ei tyydyttänyt se, mitä nämä ehdotukset sisälsivät. Kansa vaati jyviä, vaati järjestelmää, mikä olisi hyödyksi valtakunnalle, ja sen se suuresti yksimielisenä löysi vapaussoturien perustuslaissa.

Nykyajan valtion voima ja lujuus riippuvat siitä, missä määrin se nojautuu *koko kansaan. Keinotekoisesti pirstottu ja ainaista sisäistä taistelua käyvä kansa on valtion suurimpia heikkouksia. Kansanvaltaisuudesta sen oikeassa merkityksessä voi olla puhetta vain siellä, missä koko kansa on pantu tekemään kansan kehittämis- ja rakennustyötä.* Nämät nykyajan suurimmat tehtävät ovat toteutettavissa *vain kansan itsensä kautta* ja sen myötävaikutuksella, ja siihen ei kelpaa kukaan, joka *vastoin tällaista kansan mielenilmaisua on ottanut vallan käsiinsä.* Sellaiselle varmalle pohjalle onkin rakennettu vapaussoturien perustuslaki. Perustuslain 27:nen pykälän mukaan on kansa itse valtiovallan korkein toteuttaja Eestissä äänioikeutettujen kansalaisten kautta. Kansa hoitaa hallitusvaltaa 1) kansanäänestyksen, 2) kansanalotteiden, 3) riigikogun ja riigivaneman valitsemisen kautta. Kansan sijaisena hoitaa lakiasäätävää hallitusvaltaa riigikogu, jossa on 50 jäsentä ja jotka valitaan yleisten, yhtäläisten, välittömien ja salaisten vaalien kautta suhteellisuuden periaatetta noudattaen, kuitenkin niin, että valitsijalla on oikeus äänestää yksityisiä henkilöitä. Riigikogun valtuudet kestävät neljä vuotta. Paitsi lainsäädäntöä kuuluu riigikogun tehtäviin 52:n pykälän mukaan: valtion tulo- ja menoarvion määrääminen, päättää lainanotosta, hyväksyä ulkovaltojen kanssa tehdyt sopimukset, hyväksyä suojelutilan julistaminen valtiossa, toteuttaa valtion laitosten taloudellisen toiminnan tarkkailu 55:nen pykälän mukaan. Perustuslain 63:nen pykälän nojalla pitää riigikogun myöskin valvoa valtion hallituksen toimintaa ja tarvittaissa esittää sille epäluottamuslause, minkä jälkeen tasavallan hallituksen tai sen yksityisten jäsenten on erottava virastaan, jos riigivanem ei pidä tarpeellisena määrätä uusia vaaleja. Lisäksi kuuluu riigikogulle vielä muita, perustuslaissa määrättyjä tehtäviä. Siten on riigikogu suurimerkityksellinen laitos Eestin valtiokoneistossa, ja karkeasti on rikottu perustuslakia, kun nykyiset vallanpitäjät eivät ole panneet toimeen uusia vaaleja, ovat hajottaneet entisen riigikogun ja pakottaneet sen »vaikenevaan olotilaan».

Uuden perustuslain mukaan hoitaa valtion korkeinta hallitusvaltaa *kansan nimissä* riigivanem, jolla on vierellään hallitus hallitustoimien täytäntöönpanoa varten. Perustuslain 58:n pykälän mukaan saa Ees-

tissä olla riigivanemana vain se, jonka kansa on suoraan valinnut yleisen, yhtäläisen ja salaisen äänestyksen kautta. Sellaisella tavalla valitun riigivaneman hallitusaika kestää 5 vuotta. Riigivanemaksi voidaan valita jokainen äänioikeutettu kansalainen, joka on vähintäin 40-vuotias, ja joka on vähintäin 10,000:n äänioikeutetun kansalaisen ehdokkaaksi asettama. Jos ensi äänestyksessä yksikään ehdokas ei saa äänestykseen osaaottaneiden äänten enemmistöä, niin toimitetaan toinen äänestys viimeistään kolmen kuukauden kuluttua. Toiseen äänestykseen voidaan asettaa uusia ehdokkaita. Toisessa äänestyksessä pidetään valittuna sitä ehdokasta, joka on saanut kaikkein enimmän ääniä. Kansan valitsema riigivanem on velvollinen johtamaan valtion sisä- ja ulkopolitiikkaa ja huolehtimaan *lakien noudattamisesta.* Hänen pitää valvoa valtiovallan hoitamista lakien määräämässä järjestyksessä, esittää riigikogun hyväksyttäväksi tulo- ja menoarvio, esittää lakiehdotukset riigikogulle. Välttämättömän valtiollisen tarpeen vaatiessa hän julistaa lakiehdotukset noudatettavaksi dekreetteinä, joilla on lain voima. *Mutta dekreetti ei voi muuttaa kansanäänestys-, kansaloteoikeus-, riigikogun valitsemis- eikä riigivaneman valitsemislakeja! Riigikogulla on oikeus muuttaa riigivaneman dekreettejä.* Riigivanemalla on oikeus hajottaa riigikogu ennen neljän vuoden määräaikaa, mutta siinä tapauksessa täytyy uusien vaalien tapahtua kuuden kuukauden kuluessa hajoituksesta. Riigivanem voi asiaa harkittuaan jättää vahvistamatta riigikogun hyväksymän lain ja palauttaa sen uudestaan riigikoguun päätettäväksi.

Lukuunottamatta muutamia, perustuslaissa mainittuja tapauksia, pitää riigivaneman päätökset olla, paitsi riigivaneman, myös pääministerin tai asianomaisen ministerin allekirjoittamat, joka ministeri siten on päätöksestä vastuussa riigikogulle. Ja riigivaneman päätös on lain vastainen on pääministeri tai asianomainen ministeri velvollinen kieltäytymään sitä allekirjoittamasta, ja tasavallan hallitus on velvollinen riigivanemalle tiedoittamaan, ettei hänen päätöksensä ole mahdollinen toteuttaa. Sen kautta on luotu tarpeellinen tasapaino eri voimien välillä ja tehty tasavallan hallitus vastuuvelvolliseksi perustuslain rikkomisesta.

Perustuslain 36:nen pykälän mukaan on se horjumattomana viittana riigikogun, riigivaneman, hallituslaitosten ja oikeusistuinten toiminnalle. Ainoastaan kansalla on oikeus muuttaa perustuslakia sen 88:nen pykälän mukaan. Riigivanem, hallituslaitokset, oikeuslaitos, riigikogu, jokainen, joka on käyttänyt valtaansa väärin, on tehnyt raskaasti rangaistavan rikoksen valtiota ja kansaa vastaan. Kaikki sellainen perustuslainvastainen toiminta on valtion ja kansan näkökannalta lainvoimaton, sillä perustuslain 3:nen pykälän mukaan ei kukaan saa käyttää valtiovaltaa muuten kuin perustuslain tai perustuslain pohjalla annettujen lakien mukaan.

Senvuoksi jokainen eestiläinen ja Eestin olojen kehityksestä kiinnostunut ulkomaalainenkin kysyy: antaako Eestin hallitusmuoto ja -koneisto arvon perustuslaille, vaiko mielivallalle, johon Eesti aikaisemmin oli ollut pakoitettu taipumaan.. Nykyisten vallanpitäjien hallitusaika olisi saanut kestää ainoastaan 5:een päivään toukokuuta 1934. Vaalit oli määrätty huhtikuuksi, eikä Eestin valtiossa ole kellekään annettu sellaista valtaa, jolla olisi oikeutta peruuttaa määrätyt vaalit, kuten ovat tehneet nykyiset vallankaappaajat.

Vapaussoturien perustuslaki ja Eestin kansa ovat kasvaneet yhteen. Eestin kansa rakastaa vapauttaan. Uudessa perustuslaissa — sen II:ssa luvussa — on taattu jokaiselle Eestin kansalaiselle kaikki kansalaisvapaudet, kuten henkilökohtainen koskemattomuus, uskon- ja omantunnonvapaus, sananvapaus, painovapaus, kokoontumisvapaus j.n.e. Entäs nyt? Kansalaisia — vapaustaistelijoita on yli vuoden aika pidetty vankikopeissa **huolimatta** siitä, että lopuksi täytyi julkisesti tunnustaa, etteivät ne ihmiset ole rikkoneet lakia. (Yleisen syyttäjän puhe oikeudessa!) Kerta toisensa perään on tunkeuduttu kansalaisten asuntoihin. Kansalaisia, jotka vaativat vapauksiaan tai perustuslaillista järjestystä, syytetään »valtionvastaisiksi» ja rangaistaan ankarasti. Sanomalehdet saavat julkaista vain kirjoituksia, jotka on kirjoitettu propagandajaoston toimesta tai ovat sen tarkastamia. Ei ole puhettakaan kokoontumisvapaudesta. Sillä tavoin voidaan kyllä joksikin ajaksi luoda valhekuva niin kotimaan kuin ulkomaidenkin silmien eteen. Mutta ne, jotka sen ottavat vakavalta kannalta, erehtyvät pahasti. Eestin kansa ei jätä täyttämättä oikeuttaan ja velvollisuuttaan — saattaa voimaan kansan määräämä lakijärjestelmä. Kun yleinen syyttäjä nyt päättyneen vapaussoturien oikeusjutun aikana lopetti syytekirjelmänsä sanomalla, että kaikkien niiden, jotka ovat rikkoneet valtion perustuslaillista järjestystä, paikka on keskusvankilassa, niin tuo on oikea periaate ja luultavasti kerran Eestin kansan ottaessa en-

Oikeusnäytelmä.

Kun Eestin hallitus maaliskuun 12 pnä 1934 julisti maan puolustustilaan, lakkautti Vapaussoturien Liiton ja pidätti vapaussoturien johtavat miehet, annettiin sen johdosta virallinen selitys, että Vapaussoturien Liitto muka olisi valmistanut väkivaltaista vallankaappausta. Itse vallankaappauksen olisi pitänyt tapahtua muutama päivä maaliskuun 12 päivän jälkeen. Enemmän kuin vuoden kestäneitten valmistavien tutkintojen jälkeen tuli asia käsiteltäväksi sotaoikeudessa kuluvan vuoden kesäkuun 12—20 pnä. Ja nyt ilmeni, että syyte kapinan valmistuksesta oli kuivunut täysin kokoon ja että Vapaussoturien Liiton johtajia syytettiin vain siitä, että he eivät olleet noudattaneet toiminnassaan järjestönsä sääntöjä. Eikä tätäkään syytettä uskallettu jättää käsiteltäväksi siviili-piirituomioistuimessa, jonka on päätökseensä esitettävä perustelut, minkä vuoksi syytetyt on tuomittu. Samoin merkitään siviilipiirituomioistuimessa pöytäkirjaan todistajien selitykset eikä oikeus voi vaieten sivuuttaa niitä. Sotaoikeus taas ei motiveeraa päätöstään, joten jää täysin salaisuudeksi, miksi syytetyt on tuomittu. Samoin ei merkitä pöytäkirjaan sotaoikeudessa todistajien selityksiä. Viimemainittuja seikkoja tähdensi oikeudenistunnossa erikoisesti oikeuden puheenjohtaja Helk lausuen sanasta sanaan: »Sotaoikeudessa ei merkitä lainkaan todistajien selityksiä pöytäkirjaan eikä oikeus julkaise päätöksensä motiiveja.»

Myöskin tämän vapaussotureihin kohdistetun syytteen täytyi olla erittäin heikko, koska oltiin pakotettuja antamaan asia sotaoikeuden käsiteltäväksi, johon ei kuulu riippumattomia ja ammattitottumuksen saaneita tuomareita, vaan jonka jäsenet ovat tavallisia, ilman tuomarin kokemusta ja ilman teoreettista valmistusta olevia upseereja, joihin päällikkönsä ja hallitus helposti vaikuttaa, koska hallitus voi heidät milloin tahansa hallinnollista tietä vapauttaa palveluksesta selittämättä mitään lähempiä syitä. Itse oikeudenkäynti aiottiin järjestää niin, että oikeudenkäynnin todellinen kulku jäisi kansalle salaisuudeksi. Hallituksen propagandavirasto oli antanut sanomalehdille määräyksen, että ne eivät saa julkaista oikeudenkäynnin kulusta mitään, mikä kansan silmissä vaikuttaisi positiivisesti syytettyihin nähden ja kumoaisi syytteen. Propagandavirasto puolestaan antoi lehdille oikeudenkäynnin kulusta selityksiä, jotka lehtien oli pakko julkaista ilman omia selityksiä. Oli kielletty julkaisemasta syytettyjen arvoasteita ja heidän virkojaan armeijassa ja vapaussodassa. Mitenkä suuresti pelättiin, että kansa saisi tietoja oikeudenkäynnin todellisesta kulusta, osoittaa havainnollisesti muuan välikohtaus: vartiosotilaitten annettiin nim. oikeuden istuntosalissa kerätä kuulijoilta kirjalliset muistiinpanot, joita kuulijat olivat tehneet oikeudenkäynnin kulusta. Itse asiassa meni esitettykin syyte oikeudenkäsittelyssä täysin myttyyn. Koko oikeudenkäynnin ajan tähdensi syyttäjä, että niin kutsutussa Vôrun kongressissa olivat vapaussoturit muka tehneet suuria salaisia ja lainvastaisia päätöksiä ja että itse kongressikin oli ollut lainvastainen, koska siihen ei oltu kutsuttu kaikkia osastoja. Vapaussoturit kuuntelivat koko oikeudenkäynnin ajan rauhallisina Vôrun kongressin johdosta esitettyjä syytteitä ja esittivät sitten oikeudenkäynnin lopussa Vôrun kongressin alkuperäisen pöytäkirjan ja todistivat todistajien avulla, että se pöytäkirja oli oikea ja samoin myös, että kongressi oli täysin laillinen. Se vaikutti pommin tavoin ja poisti syytteeltä pohjan. Syyttäjä koetti nyt perustella syytettä huhupuheitten ja nimettömien kirjeitten avulla, joiden sisällön valtiollisen poliisin virkailijat esittivät oikeudessa. Kesäkuun 12—20 pnä suoritettu oikeudenkäynti saattoi vapaussoturit entiseen arvoonsa ja kumosi syytteet, jotka heidän vastustajansa olivat esittäneet heitä vastaan ennen maaliskuun 12 päivää 1934. Samoin osoitti oikeudenkäynti, ettei Vapaussoturien Liiton toiminta ollut lainkaan syynä siihen, mikä pakotti Eestin hallituksen julistamaan maan puolustustilaan maaliskuun 12 pnä 1934 ja myöhemmin siirtämään vaalit tuonnemmaksi j.n.e., vaan että vapaussoturien vastustajat panivat heidän syykseen vallankaappaushankkeet vain siksi, että saisivat osoittaa hallituksen olevan oikeutetun maaliskuun 12 päivän vallankaappaukseen ja myöhäisempiin perustuslain rikkomuksiin. Myöskin sotaoikeudessa käyty oikeudenkäynti ja sotaoikeuden päätös, siitä huolimatta ettei sitä voikaan pitää aivan puolueettomana ja siis tuomiona, on suuri isku Eestissä vallalla olevalle järjestelmälle, sillä se osoittaa, että koko tämä järjestelmä perustuu vapaussoturien vastustajien maaliskuun 12 päivänä keksimään valheeseen, joka täysinäiseksi puhalletun saippuakuplan tavoin viime oikeudenkäynnissä halkesi ja hävisi jäljettömiin. Tässä ei auta mitään se seikka, että vapaussoturit tuomittiin muodollisesti syyllisiksi oman järjestönsä sääntöjen rikkomiseen, sillä onhan selvää että kun tuhansia ihmisiä vangittiin ja useat heistä istuivat yli vuoden vankilassa, niin täytyi hallituksesta riippuvaisen tuomioistuimen oikeuttaakseen hallituksen toiminnan tuomita vapaussotureita jossakin syyllisiksi.

---

simmäisen askeleen perustuslaillisen järjestyksen voimaansaattamiseksi alotetaan siitä, mihin yleinen syyttäjä lopetti.

Viritas.

EVERSTI ALEKSANDER SEIMANN.

Toimi Eestin vapaussodassa 4. rykmentin komentajana ja valloitti rykmentteineen yhdessä suomalaisten vapaaehtoisten kanssa Narvan. Vapaudenristin 1. luokan 2. asteen ja 2. luokan 2. ja 3. asteen ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Tallinnan osaston apulaisesimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja vapautettiin saman vuoden heinäkuussa.

KENRAALI ANDRES LARKA.

Oli v. 1918 Eestin tasavallan ensimmäinen sotaministeri. Myöhemmin pitemmän aikaa sotaministerin apulaisena. Vapaudenristin 1. luokan ritari. Suomen valkoisen ruusun ritari. EVL:n perustamisesta lähtien sen esimies. Vapaussoturiliikkeen presidenttiehdokas v. 1934. Sai presidenttiehdokkaille allekirjoituksia koottaessa maaliskuussa v. 1934 n. 100.000 allekirjoitusta, t.s. kaksi kertaa niin paljon kuin toiset ehdokkaat Päts, Laidoner ja Rei yhteensä.

EVERSTI EDUARD KUBBO.

Vapaussodassa rykmentin komentaja ja myöhemmin divisionan komentajan apulainen sekä divisionan komentaja. Sai ansioistaan vapaudenristin. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Tarton osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui vankilassa useita kuukausia.

KAPTEENI JOHAN HOLLAND.

Sakalan (Viljandin) sissien päällikkö vapaussodassa. Vapaudenristin 2. luokan toisen ja kolmannen asteen ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Viljandin osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja vapautettiin kuluvan vuoden toukokuussa.

LUUTNANTTI KARL PODRÄTSIK.

Toimi vapaussodassa komppanianpäällikkönä. Vapaudenristin ritari (osoitetusta henkilökohtaisesta urhoollisuudesta). Kuului EVL:n keskusjohtoon ja oli samalla Narvan osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja vapautettiin vasta tämän vuoden toukokuussa.

LUUTNANTTI OSVALD MITT.

Vapaussodassa panssariauton päällikkö. Vapaudenristin ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Pärnun osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui useita kuukausia vankilassa.

LUUTNANTTI KARL JALAKAS.

Osallistui vapaaehtoisena vapaussotaan. Nuorempi luutnantti reservissä. Vapaudenristin ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja »Wöitlusen» päätoimittaja. Vangittiin 12. 3. -34. ja istui vankilassa useita kuukausia.

TUOMARI ANDRES LEPPIK.

Vapaaehtoisena vapaussodassa. Vapaudenristin ritari. EVL:n Järwamaan osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja vapautui useiden kuukausien kuluttua.

EVERSTI OSKAR LUIGA.

Vapaussodassa iskujoukkojen 3. panssarijunan päällikkö. Vapaudenristin ritari. Osallistui vapaussoturiliikkeen toimintaan keskusjohdon jäsenenä ja Rakveren osaston esimiehenä.

KAPTEENI LEANHARD PALLON.

Vapaussodassa panssarijunan patterinpäällikkö. Vapaudenristin ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Valkin osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui vankilassa lähes puoli vuotta.

OIKEUSOPPINUT A. SAMPKA.

Vapaaehtoisena vapaussodassa. Vapaudenristin ritari (osoitetusta henkilökohtaisesta urhoollisuudesta). EVL:n Narvan osaston apul. esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui vankilassa pitemmän ajan.

KAPTEENI PAUL LAAMANN.

Vapaussodassa panssarijunan päällikkö. Vapaudenristin ritari. EVL:n keskusjohdon jäsen ja Wörun osaston esimies. Vangittiin 12. 3. -34 ja vapautettiin vasta muutamia viikkoja sitten.

YLIOPPILASKUNNAN APULAISESIMIES KARL DOBRUS.

Osallistui vapaaehtoisesti vapaussotaan. EVL:n Tarton osaston johtaja. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui vankilassa pitemmän ajan.

KAPTEENI AUGUST KLASMANN.

Vapaussodassa komppanianpäällikkö. Vapaudenristin ritari (osoitetusta henkilökohtaisesta urhoollisuudesta). EVL:n keskusjohdon sihteeri ja »Wöitlusen» vastaava toimittaja. Vangittiin 12. 3. -34 ja istui vankilassa pitemmän ajan.

Kun me allemerkitty tasan neljännesvuosi sitten sanoimme hyvästit »Ajan Suunnalle», kriipusteli muuan poliittinen vastustajamme meille nekroloogin, josta luettiin:

»Eräs vierailu on päättynyt. Antti Suomenpoika on päättänyt vierailunsa Suomen poliittisessa lehdistössä. — Häneen nähden toteutui se, mitä Mika Waltari lausuu teoksessaan »Aiotko kirjailijaksi?»: Vain ani harva pakinoitsija säilyy tuoreena kahta vuotta kauempaa. Pakinoitsijalla on syytä *levätä usein ja vaihtaa alaa* ja aihepiiriä. »Mika Waltari voi lyödä rintoihinsa, kun sai iklin päälehtimiehen noin nopeasti seuraamaan ohjettaan.»

Juu. Kuten ylläesitetty mestariteoksemme osoittaa, olemme me todellakin »vaihtaneet alaa». Ja nekroloogimme kirjoittaja, niin, hän puolestaan on taas *»lepäämässä»*. Vain viisi kuukautta kruunun ruuissa, jotta Mika Waltarin sana *hänessäkin* toteutuisi!

Ja todistaapa tämä meidän futuristis-funktionalistinen taidemaalauksemme oikeiksi nekin Tompan-Tuomon sanat, että »hän hoiti, kuten esikuntaupseerin tuleekin, *arkistonsa hyvin*».

Olemme tällä esikoistyöllämme kuvaamataiteitten alalla todennäköisesti avanneet uuden haaran Suomen taiteen historiassa, osoittamalla miten politiikka ja moraali, journalistiikka ja sanan vapaus, totuus ja painomuste voidaan yhdistää soinnuvaksi *kulttuuriliberalismin* symfoniaksi, josta kriitillinen historiantutkimus saa kiitollisen aiheen n.s. *ajan hengen* tutkisteluun — — —

Taulumme, jonka nimi on:

»Ja aurinko painui Adrianmereen II.»

tulee asetettavaksi näytteille Helsingin Mustaan Karhuun. Mutta vain viikon päiviksi, sillä sitten se lähtee matkalleen *Eestiin*.

Olemme näet päättäneet lahjoittaa sen *riigivaneman »sijaiselle»* (Lainausmerkit lainattu — hallituksen pääänenkannattajasta!) hra Pätsille muistoksi Eestin kansan vaelluksesta »onnellisempien tähtien alla» — — —

Eräät arvostelijat eivät ole ymmärtäneet, mitä yhteistä voi olla taulullamme ja *Adrianmerellä*. Ja miksi se on »II».

Arvostelijat tunnetusti eivät yleensäkään paljoa ym-

märrä. Heille siis vain sanomme, että ensimmäinen tämänniminen taulu sai eräänä vuonna *ensimmäisen palkinnon* Parisin salongissa ja osti sen muistaaksemme tasavallan presidentti. Se tuli hyvin kuuluisaksi, ja vielä kuuluisammaksi se tuli kun paljastui, että sen oli maalannut — *aasi*. Ja hännällään, juu — — —

Sellainen on taiteen tie. Eräät futuristit olivat näet huvitelleet kastelemalla aasin häntää erilaisiin väripyttyihin. Ja kun tälle hyväluontoiselle ja hyödylliselle elukalle sitten tarjottiin ohdaketukkoa, huiskasi se pyrstöllään. Sopivasti asetetulle kankaalle tietenkin. Niin syntyi salongin sen vuoden mestariluomus — — —

»*Adrianmeri kakkosessa*» me olemme käyttäneet *kahta* aasia. Hels. Sanomia ja S. Sosialidemokraattia, juu. *Niiden* peräluudat on kastettu painomusteeseen ja sitten on niille syötetty — *uutisia Eestistä*. Ja katso, näin syntyi viimeisen 1 1/2 vuoden paras poliittinen taideteos!

Me olemme lisänneet siihen vain pari Adamssonnia ja tyhjän rasian »*Lus*»-pesusaippuaa — — —

Ja tässäkin luomuksessa elikkä aariassa, kun sitä täydennetään Hesan »johdonmukaisella ajattelulla», painuu mereen eräs aurinko. Ja vielä vähän muutakin — ——

Tila loppui meiltä valitettavasti kesken. Olisimme näet sijoittaneet sinne vielä kaksi emänosken peräsimen huiskahdusta, joista toinen kuului:

»Sen (tuomioistuimen) puheenjohtaja kapteeni (p.o. eversti) Helk ja syyttäjä kapteeni Trakmann ovat jo ennen saaneet *erinomaista käytännöllistä kokemusta suurten oikeusjuttujen hoitamisessa*. — He ovat molemmat *taitavia lakimiehiä*, jotka *helposti selviytyvät vaikeimmistakin pulmista* ja laajoista asiakirjapinkoista, osaavat *mestarillisesti* luokitella syytetyt ja lopuksi *viisaasti ohjaavat todistajain lausunnot tiettyyn päämäärään.*»

Ja *toinen:*

»Tämä mies, joka oli *vannonut uskollisuudenvalan syytetyille ja joka ei ainoastaan ole selvästi marxilaisuuden vaan myöskin yleensä demokratian vihollinen, aktiivinen ja vakaumuksellinen virolaisen fascismin toimihenkilö, samoin venäläinen monarkisti*, — tämä mies *ei luonnollisesti voinut* langettaa hengenheimolaisilleen ja järjestötovereilleen *muunlaista* tuomiota kuin sen, joka langetettiin kesäk. 20 p:nä.

Helkin olisi itsekin pitänyt istua syytettyjen penkillä. Siitä syystä jokainen oikeutta rakastava virolainen, joka pitää maansa itsenäisyyttä kalliina, rakastaa sen demokraattista järjestystä ja uskoo sen tulevaisuuteen, katsoo tätä oikeuden päätöstä skandaalimaiseksi ja häpeälliseksi.»

Näiden kahden huiskahduksen välillä oli — *viisi päivää!* Ja se oli oikein aasimaisen hyvin huiskaistu!

Yleisen syyttäjän toteamus, *etteivät vapaussoturit ole lakia rikkoneet*, ja lievä tuomio sotilaallisesta järjestäytymisestä *kenraali Laidonerin* »mallin ja esikuvan» mukaan ei tietenkään ole missään ristiriidassa sanotun kenraalin juhlallisen vakuutuksen kanssa riigikogun vanhinten valiokunnalle, että »*toimitetuissa kotitarkastuksissa on saatu selviä todisteita siitä, että rintamamiehet ovat valmistelleet valtiokaappausta*» ja riigivaneman »sijaisen» herra Pätsin ilmoituksen kanssa, että todistettavasti »*maassa jo pidemmän ajan on valmisteltu vallankaappausta*».

Tuo kaikki tietenkin nyt sitovasti todistettiin?

Viime vuosisadalla, se oli 1894, vangittiin eräässä maassa muuan upseeri muka maankavaltajana. Vangitseminen tapahtui *laittomasti*. Hänet tuomitsi »pieni joukko upseereja ilman lainopillista apulaista, upseereja, jotka olivat kasvatetut ja kuritetut olemaan käyttämättä arvostelua ylempiänsä vastaan, marssimaan eikä asioita järkiperäisesti harkitsemaan, ja siis suorastaan harjoitetut tekemään vaarallisimpia virheitä, mitä tuomari voi tehdä —»

Häntä vastaan esitettiin sikermä valheita ja todistamattomia syytöksiä, ja maan sotaministeri antoi parlamentin edessä »sotilaskunniansa ja omantuntonsa» nimessä yhtä juhlallisen kuin valheellisen selityksen, että hänet oli »laillisesti ja oikein» tuomittu. Hän alentui julistamaan, että »armeijan omatunto ei voinut olla levollinen, jos ainoakaan silmänräpäys ajateltaisiin, että tuomittu olisi viaton».

Tähän vastasi Emile Zola:

»La vérité est en marche et rien ne l'arrêtera!»

Elikkä suomeksi: »*Totuus on marssilla eikä sitä mikään pysäytä!*» Hänet tuomittiin vuoden vankeuteen ja 3,000 frangin sakkoon, mutta hän lausui:

»Minulla on puolellani vain aate, *totuuden ja oikeuden ihanne, ja minä olen aivan levollinen, olen voittava! En ole tahtonut, että maani jäisi valheeseen ja vääryyteen.* Minua voidaan iskeä täällä. Kerran Ranska on kiittävä minua siitä, että olen pelastanut sen *kunnian.*»

Tämä oli 1898.

Kahdeksan vuotta myöhemmin julisti Ranskan korkein oikeus, että Dreyfus'in tuomio oli »langetettu erehdyksestä ja *vastoin oikeutta*».

Joskus jauhavat Jumalan myllyt hitaasti, mutta onko se vain sattuma, kun jo kirjoittaa S. Sosialidemokraattikin:

»Entäpä *nyt?* Mitä on hallituksen sanottava? Ovatko ne *kapinallisia ja valtion vihollisia, jotka sotaoikeuskin vapauttaa tosiasiallisesti kaikista rangaistuksista?* Eivätkö tavalliset kansalaiset ala arvella, että hallitus puolitoista vuotta takaperin menetteli epäoikeudenmukaisesti ja *itsekkäästi?* Tämän oikeusjutun ensimmäisenä seurauksena on ja täytyykin olla hallituksen arvovallan aleneminen. *Jokainen* tulee siihen käsitykseen, että *hallituksella ei ollut mitään syytä ryhtyä maaliskuun 12 p:nä aloittamiinsa toimenpiteisiin, koska sotaoikeuden päätös ei anna niille mitään oikeutusta.*»

Ja se on aika paljon sanottu, kun toimenpiteet käsittivät noin *kahdentuhannen* kansalaisen heiton vankilaan, jossa ainakin yksi heistä, maansa *vapautuksessa* erikoisesti ansioitunut on kurjuuteen kuollut!

Ja senlisäksi ajettu kansan eduskunta pellolle ja kaikilta kansalaisilta riistetty heidän lailliset oikeutensa pahemmin kuin *ryssänvallan* aikana!

Niin, kukahan se vannoikaan harmaiden hapsiensa kautta — *pelastavansa* kansanvallan?

La vérité est en marche et rien ne l'arrêtera!

Antti Suomenpoika.

Rikas maa.

Suomen kansaa on kauan opetettu laulamaan: »On maamme köyhä, siksi jää . . .» Nämä säkeet ovat herättäneet tyytymättömyyttä nuoressa sukupolvessa, joka uskoo kansamme suurempaan huomiseen. Eikä syyttä: pienuutensa, heikkoutensa ja köyhyytensä tuntoon tuuditettu kansa ei ikinä pysty suuria tekoja suorittamaan. Ei silloinkaan, kun sille niitä tyrkyttämällä tyrkytetään. Siitä on todistuksia poimittavissa riittämiin meidänkin maamme historiasta.

Mutta omat varjopuolensa näyttää olevan silläkin, että jokin maa on ylettömän rikas tai tuntee olevansa sitä. *Siitä* on todistuksena nykyinen Eesti.

Meidän lahdentakainen veljesmaammeko rikas? Niinpä niin. En kuitenkaan tätä väittäessäni ajattele Eestin »palavaa kiveä» tai muita luonnonrikkauksia. Niissä ja niiden nykyisissä ja tulevissa käyttömahdollisuuksissa ei piile mitään vaaraa; ei, vaikkapa niitä olisikin rikkauteen saakka.

Ei, tarkoitan nyky-Eestin henkisten voimien yletöntä, päätähuimaavaa rikkautta.

Lukija varmaan tapailee muististaan, etteihän eestiläisiä ole kuin toista miljoonaa. Mistä sitten noin pienellä kansalla olisi niin huikeat määrät henkisiä voimia? Jos puhe olisi Englannista tai Saksasta, niin sitten — mutta . . .

Niin sen luulisi. Luulisi, että vähän toista miljoonaa kansalaista omaava ja vielä hyvin nuori valtakunta tarvitsisi kipeästi jokaisen kykenevän miehensä ja naisensa tulevaisuutensa rakennustyöhön. Että nimenomaan ne voimat, jotka loivat maan vapauden, olisivat sille kalliimmat kuin mitkään aineelliset arvot. Että nousevan sukupolven voimakas esiinmarssi lahjakkaiden ja kykenevien johtajien kera herättäisi iloa vastuunalaisissa piireissä.

Niin sen luulisi. Mutta nyky-Eestiin nähden tämä kaikki on aivan toisin kuin puusta katsoen luulisi. Sillä se on henkisistä voimista suunnattoman rikas. Ainakin sen teot osoittavat, että se luulee omaavansa noita voimia ylettömästi tuhlattavaksikin.

Tarkastakaamme hieman noita tekoja.

Eesti on niin rikas, että sillä oli lähes puolitoista vuotta sitten, maaliskuun 12 pnä 1934, varaa lakkauttaa kansallinen liike, joka m.m. oli vallannut kommunistis-sosialidemokraattiselta maailmanvallankumoushulluudelta suurimman osan työväestöä takaisin isänmaallisen rakennustyön lujalle pohjalle.

Eesti on niin rikas, että sillä oli samassa yhteydessä varaa pelkkien kuviteltujen syiden tähden sulkea vankiloihinsa ja siellä tutkinnotta ja tuomiotta pitkät ajat pitää sadoittain miehiä, jotka eivät ainoastaan olleet ottaneet osaa maansa vapaussotaan, vaan joista huomattava joukko oli myöskin palkittu taistelukentillä osoittamansa urheuden vuoksi kunniakkaimmalla merkillä, mikä miehen osaksi voi tulla: isänmaansa *vapaudenristillä.*

Eesti on niin rikas, että sillä on varaa työntää yhteiskunnallisesta ja valtiollisesta rakennustyöstä kokonaan syrjään m.m. nousevan sukupolven laajat joukot ja sen johtajat. Viimemainituista elävät toiset, jotka todellakin edustavat parhaita henkisiä kykyjä mitä Eestillä on milloinkaan ollut, maapaossa tällä puolen Suomenlahtea, ja toiset kotimaassaan poliisivalvonnan alla, rikollisiksi aineksiksi leimattuina. Heissä on miehiä, joita mikä suuri maa tahansa ylpeydellä mainitsisi pojikseen. Mutta Eesti on niin rikas, että sillä on varaa olla ilman heitä ja heidän työtänsä.

Mutta — on sanottu — tuo kaikki on valitettavaa, mutta se oli välttämätöntä. Miksikö? Kansalaisvapauksien suojaamiseksi sekä kansanvallan ja parlamenttarismin pelastamiseksi edesvastuuttomien ainesten katalilta tuhoaikeilta.

Näillä nyky-Eestin vallanpitäjien selittely-yrityksillä ei kuitenkaan enää ole menestystä. Niin kauas kuin ääni kantaa, ne herättävät yksinomaisesti hymyilyä. Silmänkääntötemppuilijoita katsellaan kyllä vielä nykymaailman aikanakin, mutta heidän puuhiaan ei oteta vakavalta kannalta.

Sen, missä valossa nyt nähdään Eestin tapahtumat maaliskuun 12 pnä 1934 ja sen jälkeen, voisi kertoa sadun muodossa. Eestin vallanpitäjien on turhaa kuvitella, että tämä olisi vain »Suomen fascistien» näkemys. Paljon laajemmalti ovat silmät avautuneet tuon sadun tajuamiseen.

Siis: oikein vanhaan, hyvään »Oli kerran . . .»-malliin. Näin:

Oli kerran Tallinnan Toompealla kourallinen miehiä. Eräänä kauniina päivänä he keksivät rikkauden. Rikkauden, joka oli kultaa ja kalliita kiviä arvokkaampi — heille. He keksivät, että kansa oli rikas omistaessaan heidät ja heidän hallitustaitonsa, niin rikas, että kaikki lisä siihen olisi ollut kamalasti liikaa. Mutta kansa oli sokea, tyhmä ja sairas. Kun se oli niin sairas, että aikoi vastoin omaa etuansa valita johtajikseen toiset ja nuoremmat miehet, niin he täyttivät vankilat noilla uusilla miehillä. Se tapahtui kansan tähden, ei toki heidän itsensä tähden! Sitä oli rikos epäilläkin, sillä hehän olivat kansanvallan puoltajia. Kansan tähden he kielsivät huikeitten rangaistusten uhalla kaikki järjestöt ja kokoukset, joissa olisi voitu arvostella kansan ainoata todellista rikkautta — heitä. Kansan tähden he tekivät lopun ajatuksen- ja sananvapaudesta sekä vapaasta sanomalehdistöstä, koska ne olivat omiansa vain herättämään turmiollista sekaannusta. Kansanvalta? — kyllä se oli voimassa: vallitsivathan he kansaa! Vaalioikeus ja parlamenttarismi? — aivan pian saataisiin nähdä, että nekin ovat hyvissä voimissa. He matkustelivat kauas vieraillekin maille etsimään esikuvia niiden terveellistä hoitoa varten. Ja he miettivät päänsä puhki. Mutta se ei vain ottanut syntyäkseen. Mikä *se?* No, se ainoa autuaaksi tekevä konstikas vaalijärjestelmä, jota käyttäen pieni vähemmistö näyttäisi suurelta enemmistöltä, s.o. heidän kannattajajoukkonsa kansan enemmistöltä. Mutta ennekuin se järjestelmä syntyy, eivät he voi antaa kansan sanoa vaaleissa sanaansa, eivät voi — kansan tähden, joka on niin pohjattoman rikas omatessaan yksinomaan juuri heidät ja heidän lempeän kansanvaltaisen hallitustapansa. Ja senvuoksi he miettivät vielä tänäkin päivänä . . .

Tässä sadussa olisi aineksia millaiseen farssiin tahansa. Olisi, ellei pelissä olisi sellaisia panoksia kuin kokonaisen kansakunnan nykyisyys ja tulevaisuus. Sittenkuin se peli on loppuun pelattu, ilmestynee tällekin farssille kirjoittaja, eikä sitä esitettäessä tule naurua katsomosta puuttumaan, niin kyynelillä kastetuksi kuin sen todellisuus nyt saattaakin muodostua. Näin etukäteen voitaisiin tälle poliittiselle farssille esittää jo nimikin: »Rikas maa».

Miksikö Suomen nousevaa polvea kiinnostavat niin suuresti Eestin sisäiset asiat, että niihin kerta kerralta palataan? Ensinnäkin on kysymyksessä veljeskansamme, jonka tulevaisuudesta omankin kansamme tulevaisuus huomattavasti riippuu. Toisekseen se näytelmä, mitä Eestissä nyt on lähes puolentoista vuoden ajan näytelty, paljastaa mitä räikeimmässä valaistuksessa »kansanvallan puolustajien» kaksinaisen pelin — kauniit, vapaamielisyydellä silatut sanat, joiden lomitse oman henkilökohtaisen tappion lähestymisen hetkellä pursuvat esiin rumat, väkivaltaiset teot. Eivätkö innokkaimmat kotoisetkin »kansanvallan ritarimme» taputtaneet käsiään, kun lahden takana vanha parlamentaarikkojen naamari putosi pois ratkaisevalla hetkellä? Nuo kättentaputukset on syytä pitää mielessä.

Nyky-Eestin näytelmä on eräänlainen *memento.*

Lahden takana on — kansanvallan nimessä! — poistettu kansan enemmistöltä valtiolliset oikeudet. On oikeus sanoa näin — aina siihen saakka, kunnes nykyiset valtiaat uskaltavat antaa kansan yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden perusteella sanoa vaaleissa sanansa ja palauttaa sitä varten huomattavimmillekin vastustajilleen vaalikelpoisuuden. Mutta he itsekin lienevät vakuutetut siitä, että silloin Artur Sirkin tähti nousisi ja erään toisen sammuisi. Ja siksi vaaleja ei kuulu eikä yleisestä ja yhtäläisestä äänioikeudesta ole enää pitkiin aikoihin puhuttu mitään. Kansanvalta kun on niin kuin lain sanotaan olevan: se on niinkuin se luetaan.

Jotakin hyötyäkin siitä siis on, että Suomi on köyhä maa. Se on toistaiseksi siinäkin suhteessa »köyhä», että täällä saa vielä itsekukin, vieläpä nuorisokin, pyrkiä vapaasti palvelemaan maataan ja palvelemaan sitä oman vakaumuksensa mukaan. Mutta niin sai Eestissäkin — määrättyyn pisteeseen saakka.

Tarkkailija.

Itsenäisen sivistyksen jossakin kansassa täytyy tulla ilmi sen omalla kielellä. — J. W. Snellman.

MARTTYYRIT.

Heitä on paljon. Nälkäisten koirain tavoin
ajavat heitä pyövelit kansojen.
Yhäti sentään heillä on katse avoin,
rakkaus maahan voimana sydänten.

Aikana, jolloin kunnia, omatunto
rihkaman lailla torilla kaupitaan,
lujana säilyy miehisen miehen kunto,
lujana usko isien Jumalaan.

Aikana, jolloin J u u d a i t a jumaloivat
kääpiösielut valheesta sokeat,
väkevin äänin rinnoissa m i e s t e n soivat
vapauslaulut masentumattomat.

Heitä on paljon. Huovien vankiloissa
moni on saanut virua verissään.
Yhäti riittää terästä hartioissa,
kärsivä jaksaa pystynä kantaa pään.

Moni on saanut polkua henkipaton
uhrina konnain, lyötynä laahustaa.
Vielä on usko luja ja talttumaton:
Kerran on vapaa kuonasta synnyinmaa!

Luja on usko: kaihtava katse Kainin
huomenen uuden noustessa avartuu;
kerran on aika päättyä pitkän painin,
kerran on vaiti katalan Juudaan suu!

Heitä on paljon.. Vielä on uskallusta,
verestä voimaa suonissa marttyyrin,
siksi kun väistyy iäksi pilvi musta,
noussut on aamu suurin ja valtavin.

Heikki Asunta.

Peloton ratsulähetti.

K. KURKO.

Joulukuussa 1919 tekivät 1. virolaisen ratsuväkirykmentin partiot monta onnistunutta retkeä Peippusjärven itäpuolelle, häiriten siten vakavasti puna-armeijan huoltoyhteyksiä ja saattaen vihollisen ainaisen pelon valtaan. Partioretkiin otti osaa tavallisesti 30- -40 ratsumiestä, mutta usein käväistiin järven toisella rannalla 8—10 miehenkin joukoissa.

Joulun lähestyessä päätimme käydä verottamassa ryssien muonavarastoja, mikäli näissä olisi jotain suuhun pantavaa, helposti sulavaa ruoka-ainesta. Samalla sopisi siepata jokunen hevoskaakki, jollaisista lahjoista virolaiset talonpojat kovasti pitivät, maassa kun näin sota-aikana oli varsin vähän työhevosia.

Rykmentin komentajan tietämättä valmistauduimme retkellemme ja heti ilmestyi kolmisenkymmentä vapaaehtoista. Paitsi tavallista aseistusta, otimme mukaan kaksi englantilaista pikakivääriä, arvellen niistä voivan koitua tehokasta apua mahdollisen kahakan syntyessä.

Olisimme mielellämme ottaneet jonkun seutua hyvin tuntevan talonpojan oppaaksemme, mutta kukaan ei uskaltanut lähteä. Viime hetkessä juoksi luoksemme nuori, noin 14-vuotias poikanen, joka tarjoutui innokkaasti mukaan retkellemme sanoen tuntevansa hyvin vastakkaisen rannan. Kirkassilmäinen, vankkarakenteinen poika miellytti meitä heti ja annettuamme hänelle vanhan kuormahevosen ratsuksi, lähdimme liikkeelle.

Oli jo aivan pimeä kun saavuimme järven keskikohdalle, joka tällä paikalla oli ainoastaan 8 km. levyinen. Kylmä viima puhalsi pohjoisesta ja lumisade vaikeutti suuresti yhteyden säilymistä. Keksimme kuitenkin keinon, joka osottautui käytännössä varsin hyväksi. Viljandista kotoisin olevalle vahtimestari Koik'illa oli satulalaukussaan suurenpuoleinen lankakerä. Ratsastaessamme pitkässä jonossa piti jokainen mies kiinni nuorasta tuntien siten tarkalleen suunnan.

Klo 22 lähestyimme varovasti rantaa, jota emme kylläkään voineet nähdä, mutta jonka laskelmien mukaan piti löytyä aivan pian. Sormi liipasimella, korvat kunnellen pienintäkin ääntä, ratsastimme suoraan eteenpäin. Muutamien minuuttien kuluttua nousimme ylös loivaa rantatörmää, huomaamatta ainoatakaan ryssän vartiomiestä, jotka luultavasti mukavuutta rakastavina lojuivat balalaikkaa soitellen läheisissä maataloissa. Oppaamme neuvosta ratsastimme suoraan eteenpäin kilometrin verran ja saavuimme näin Kasakovtsoon johtavalle maantielle. Tiellä oli näkyväisyys paljon parempi kuin aukealla järvellä, mikä auttoi suuntautumistamme. Poika tunsi seudun vähän sitä katseltuaan ja sanoi erään pienen syrjätien johtavan vauraaseen kylään, jossa varmaankin majaili melkoinen vihollisjoukko.

Pari kilometriä taivallettuamme näimme vastaan tulevan yhden hevosen vetämän reen, jossa istui kolme ryssää. Vastaan sanomatta luovuttivat »toverit» kiväärinsä, rukoillen vain, ettei heitä ammuttaisi. Rauhoitimme iivanoita ja ryhdyimme heitä kuulustelemaan. Kiertelemättä ilmoittivat ryssät, että läheisessä kylässä majailee kaksi komppaniaa jalkaväkeä, mutta että toisessa kylässä vähän kauempana sijaitsee pataljoonan esikunta ja kuormasto.

Koska jalkaväki ei meitä kurjine varusteineen kiinnostanut, päätimme nopeasti pistäytyä kuormastoa tarkastamassa. Matkaa sinne sanoivat ryssät olevan 3 km. Jalkaväkeä täynnä olevan kylän kiersimme kaukaa suoraan peltoja ratsastaen ja saavuimme vähää ennen puoltayötä lähelle kuormaston majapaikkaa. Lumisade oli kokonaan tauonnut ja näkyväisyys pimeydestä huolimatta, kohtalainen.

Tavallista sotasuunnitelmaa noudattaen jätimme hevoset erääseen metsikköön viiden miehen vartioitavaksi jälelle jääneiden valmistautuessa anastamaan herkkuja ryssän kuormastosta. Hitaasti lähestyimme kylää, josta tuikki heikkoa valoa. Nuori oppaamme asteli kärkijoukossa kuiskutellen innokkaasti erään ratsumiehen kanssa pyytäen, niinkuin myöhemmin saimme kuulla, tältä jotain asetta ottaakseen hänkin osaa nujakkaan. Ratsumies luovuttikin pojalle yhden käsipommin neuvoen samalla kuinka sitä on käytettävä.

Kylän laidassa ei näkynyt vahtimiestä, mutta ku-

jalta kuului laulua, josta päätellen esikuntataloa vartioitiin. Jakauduimme kahdeksi osastoksi, toisen tuli anastaa herkkuja kuormastosta, toisen viskata jokunen käsipommi esikuntaan. Jouduin pojan kanssa viimemainittuun joukkoon ja me lähdimme, käyttäen hyväksemme talojen varjoja, etenemään kylän keskustaa kohti. Erään talon nurkalla tuli vastaan kaksi ryssää, jotka nostivat aika metakan ennen kuin teimme heidät vaarattomiksi. Hälytys oli näin tapahtunut ja joka talosta alkoi aseistettuja miehiä virrata ulos kapealle kujalle. Me emme kuitenkaan odotelleet aivan joutilaina, vaan annoimme tulta sen kun kerkisimme. Pääsimme aina esikuntatalolle saakka, jonka tunsimme sen edessä odottelevista ratsuhevosista. Nopeasti työnsimme muutamia käsipommeja ikkunoista huoneisiin, joista alkoi pian kuulua voimakkaita räjähdyksiä.

Nuori oppaamme oli tällä välin irroittanut aitaan kiinni sidotun ratsun ja istuutunut satulaan. Sen nähtyään sai päällikkömme, luutnantti Orm hyvän ajatuksen: »Koitapas poika viedä nopeasti käsky kuormaston kimpussa hääriville miehillemme, jotta he iskisivät ryssän niskaan takaapäin. Jos onnistut, niin teen sinusta eskadroonaan lähetin ja saat tapella mielesi mukaan.»

Tuskin oli luutnantti käskynsä antanut, kun poika lähti ajamaan täyttä neliä kadoten hetkessä lähimmän rakennuksen varjoon. Kului neljännestunti ja aloimme joutua varsin ahtaalle vihollisen joka suunnalta ampuessa. Suunnittelimme jo läpimurtoa hevostemme luo, kun kuulimme voimakkaan hurraa huudon ryssien takaa, jota seurasi sarja repäiseviä räjähdyksiä. Heti sen jälkeen puikkivat ympärillämme kuhisseet viholliset pakosalle. Luutnantin lähetti oli saapunut onnellisesti perille, ja toinen joukkomme oli tehnyt työtä käskyn mukaan yllättäen ryssät selkäpuolelta.

Hetkeäkään aikaa hukkaamatta juoksimme ulos kylästä hevostemme luo, joiden ääreen jääneet miehet meitä levottomina odottelivat. Paria minuuttia myöhemmin porhalsivat ratsumme hyvää vauhtia länteen päin kohti Peippusjärveä. Pojan opastamana suuntasimme kulkumme suoraan maantielle, jota pitkin oli parempi ratsastaa, se kun oli kovaksi ajettu. Tiellä tapasimme vain yhden vahtimiehen, joka antautui mielellään vangiksi, saaden istua erään viholliselta saalistamamme hevosen selässä, jotta matkan teko edistyisi nopeammin.

Puoliväliin järveä ajoimme huimaa vauhtia, mutta siitä eteenpäin verkalleen kävellen. Klo 3 aamulla saavuimme takaisin majapaikkaamme, joka sijaitsi lähellä Mehikoorman asutuskeskusta. Todettiin yhden miehemme kaatuneen ja neljän haavoittuneen retkellämme. Sotasaaliiksi olimme ottaneet 14 hevosta, parikymmentä purkkia hunajaa, vähän voita ja tuoretta lihaa. Sitä paitsi seurasi mukanamme 5 ryssää vankina, joita kuulustelemalla päällikkömme sai tietää monta hämärää seikkaa. Nuori oppaamme oli riemuissaan onnistuneen retkemme johdosta. Vielä iloisemmaksi poika tuli saadessaan kuulla, että hänet otetaan rykmenttimme ratsulähetiksi ja että hän saa pitää ryssiltä saalistamansa hevosen. Kun sitten rykmentin komentaja, saadessaan kuulla asiasta, onnitteli poikaa uskaliaasta tehtävästä, johon moni mieskään ei olisi pystynyt, tuli poika mietteliääksi. Hetken tuumittuaan hän virkkoi: »Nyt kun olen ratsumies ja minulla on kiväärі, en enää pelkää mitään. Seuraavalla kerralla otan kaksi hevosta.»

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

„Kuuletteko, että hän osaa saksaa», Hartikan kiusanhenki huudahti. »Puhuuko suomalainen ratsumies, joksi hän itseään väittää, saksaa tuolla tavalla. Jo matkan päästä huomaa hänen tallinnalaisuutensa. Minä sinulle vielä näytän, sinä. . .»

Hartikka pakottautui rauhalliseksi ja katseli ympärilleen. Tässä oli nyt tehtävä jotakin nopeasti, ellei aikonut lopettaa päiviään ennen kuin varsinainen sotaretki vielä oli alkanut. Hänen aivonsa työskentelivät kuumeisesti keksiäkseen keinon pälkäästä.

Ennenkuin Hartikka huomasikaan, voimakkaat käsivarret olivat tarttuneet häneen ja pitivät häntä puristuksissa. Hän ei yrittänyt tempoa vastaan. Miksikä hän olisikaan niin tehnyt? Hänestä oli viisaampaa seurata tapahtumien kulkua valppaasti ja koettaa, tulisiko tilaisuutta riuhtaista itsensä irti ja vetää miekka. Silloin olisi jo pelastuksen puolitiessä?

Hän katseli nyt palkkasoturien kasvoja aivan muutaman tuuman etäisyydeltä. Hänen rauhallinen, levollinen ilmeensä ei voinut olla tekemättä vaikutusta miehiin, jotka olivat oppineet antamaan arvoa rohkeudelle. Kukaan ei kuunnellut, mitä ritari von Mauerbruch-vainajan asemies esitti. Lähinnä Hartikkaa seisovat tutkivat nuorukaisen kasvoja miltei ystävällinen irvistys huulillaan.

»Kas niin, pienokainen, nyt olet kiikissä. Koetahan vain pysyä aisoissa», punanaamainen nopan pelaaja virkkoi. Hänen oli oikein täytynyt keskeyttää pelinsä, sillä tässä oli näköään tulossa paljon mielenkiintoisempaa kuin nopanpeluu.

»On oikein hyvä, ettet penää vastaan», toinen saksalainen jatkoi. Hänellä oli arpi, joka kulki poikki otsan ja nenänpiin. Siniset, merkillisen hailakat silmät hymyilivät hänen puhuessaan, ja kun hän kohotti suuren kämmenensä sivelläkseen Hartikkaa leuan alle, tämä tunsi, että yksi ainoa isku tuosta väkevästä nyrkistä olisi riittänyt nukuttamaan hänet ikuiseen uneen.

»Laskekaa hänet», asemies kimitti yhä. »Minä vien hänet herra von Mauerbruchin luokse, kyllä hän siellä saa ansaitun tuomionsa.»

»Sinä viet?» palkkasoturit matkivat. »Ellet rupea pitämään kitaasi kiinni, niin me viemme sinut tunkiolle. Painu tiehesi täältä, me hoidamme asiamme täällä ilman sinun herrojasikin.»

»Mutta hän on toisen palkkaamana murhannut herrani ainoan pojan.»

»Entä sitten? Eikö hän mielestäsi silloin ansaitse hirsipuuta?»

»Kyllä. Mutta . . .»

»Tässä ei ole mitään muttia. Jos hän on kerran hirsipuun ansainnut, niin samahan on kuka hänet hirttää. Herrasi ei varmaankaan ole niin kelju kuin sinä luulet. Hän maksaa meille vielä jokaiselle riksin mieheen, jos on oikea herra. Ei kai hän kuitenkaan aio omin käsin poikariepua hirttää?»

Mauerbruchin asemies ymmärsi, ettei hänellä ollut tässä mitään tekemistä. Hän katsoi parhaaksi häipyä paikalta. Kenenkään huomaamatta hän hiipi Hartikan ympärille kokoontuneiden palkkasoturien taakse ja saman tien portille. Ja päästyään muurin ulkopuolelle hän painui niin paljon kuin jalat kestivät Mauerbruchien palatsia kohden, joka ei ollutkaan monen sadan sylen päässä siltä paikalta.

Sillävälin palkkasoturit jatkoivat oikeudenkäyntiään Hartikan kanssa.

»Onko totta, mitä tuo nisutaikina tuossa äsken vatkasi?» häneltä kysyttiin. »Oletko sinä tosiaankin murhannut miehen toisen kehoituksesta, vieläpä niin korkea-arvoisen herran kuin ritari von Mauerbruchin pojan?»

»Olenko minä sen näköinen?» Hartikka kysyi puolestaan.

»Soo, hän osaa jo saksaa», joku kekseliäs huudahti.

»No, no, ei tässä nyt tarvitse ruveta leikkimään ritaria eikä kerskaamaan suurilla sanoilla. Ne eivät oikein passaa yhteen ruotsalaisen rakuunanpukusi kanssa.»

»Sellaisen miehen murhaaminen on vähän likaista ammattia», vikisi joukkoon kapeakasvoinen italialainen, Pioksi kutsuttu. Hänen huomautuksensa sai toiset palkkasoturit purskahtamaan nauruun.

»Paras mies tässä rupeekin toisia ojentelemaan», röhötti arpinaamainen. »Mutta totta on mitä Pio sanoo. Murhaajat vedetään meidän maassa hirteen. Mitä arvelette, eikö tässä olisi syytä menetellä sillä tavoin kuin me olemme kotimaassamme tottuneet tekemään?»

Arpinaamaisen ehdotus saavutti yksimielisen kannatuksen. Palkkasoturit ilmaisivat kovaäänisesti hyväksymisensä.

»No, pikkuruinen, mitä sinulla itselläsi on asiaan sanomista?»

Kaikki katsoivat Hartikkaan, jonka kasvoista he olivat turhaan etsineet kuolemanpelkoa tai röyhkeyttä. Molemmat kuuluvat murhamiehen asenteisiin tällaisissa tapauksissa. Mutta tapahtumat olivat seuranneet toisiaan sellaisella vauhdilla, ettei Hartikka ollut ehtinyt miettiä tilanteen vakavuutta. Hän vain seurasi valppaasti mitä sanottiin ja mitä tehtiin.

»Jos te olette urhoollisia miehiä, niin teen ehdotuksen. Valitkaa viisi parhainta miekkailijaanne. Minä suostun taistelemaan kaikkien heidän kanssaan perätysten, ja jos pärjään viidenteen asti ja selviän hänestä, niin ette mielestäni ole mitään sotilaita, ellette silloin myönnä, että minulla on oikeus kulkea vapaana miehenä kuninkaani valtakunnassa.»

»Ehei, kaveri. Etkö sinä tiedä, että kaksintaistelut ovat kielletyt?»

»Eivät kai hirttämiset ole sen sallitummat?» Hartikka tokaisi.

»Ei nyt olla pikkumainen. Kuka sitä nyt jokaisen lain koukeron muistaisi.»

»Ehdotuksessa on kyllä tynkää», arpinaamainen pauhasi ja katsahti tovereihinsa. »Emmehän me yhtä tuollaista maitopartaa pelkää.»

»Pelkää», matki toinen. »Kuka tässä pelosta puhuu. Mutta emme kai me nyt, isot miehet, anna tuollaisen kakaran vaikuttaa siihen mitä hänelle tehdään ja mitä ei. Olisipa siinäkin järkeä, että me rupeisimme tosissamme ottelemaan yhden ruotsalaispahaisen kanssa. Johan jotakin. Hirteen vain, se on lyhyt ja mutkaton toimitus ja sopii erinomaisesti vaihteluksi näin ennen aamiaista. Hittoko jaksaa noppaakaan pelata koko ikänsä.»

Palkkasoturien kesken jatkui kiivas väittely. Joukossa oli joitakin, joiden mielessä Hartikan reilu ehdotus oli herättänyt vastakaikua. Se mies ei ainakaan säälinyt omaa nahkaansa! Jos hän oli vähänkään tullut tekemisiin palkkasoturien kanssa, hänen täytyi tietää, ettei heidän miekankäsittelytaitonsa ollut niinkään halveksittavaa. Jos hän siis vakavissaan oli tehnyt ehdotuksensa — ja kuinka hän ei olisi sitä niin tehnyt — niin hänellä piti olla jotakin asettaa tuon pitkän säilänsä käyttäjäksi.

»Annahan kun katson sinun miekkaasi, toveri», kuului silloin Hartikan vierestä rauhallinen ääni, jota Hartikka ei ollut tähän mennessä vielä kuullut. Hän katsahti sivulleen niin paljon kuin käsivarsiaan piteleviltä palkkasotureilta ylti ja näki nyt vieressään kulmikkaat, päivettyneet kasvot ja harmaan silmäparin, joka katsoi häneen melkein ystävällisesti.

»Vannon kautta kunniani», harmaasilmäinen jatkoi, »että saat miekkasi takaisin. Minä vain katson, minkälaista tekoa se on.»

Sen enempää puhumatta tuntematon veti Hartikan miekan huotrasta ja tarkasteli sitä asiantuntijan ilmein. Hän taivutteli sen terää, silmäili kauan ja tutkivasti terän taontaa ja erityisesti säilän kärkeä. Sitten hän pisti miekan takaisin tuppeen.

»Mistä olet saanut miekkasi?» hän kysyi.

»Isältäni», Hartikka vastasi.

»Missä se on taottu?»

»Tallinnassa.»

»Vai niin. Se on hyvää työtä. Mutta ratsumiehen miekka se ei ole. Siihen työhön se on liiankin hieno. Pojat, minä puolestani suostun pojan ehdotukseen. Ellei kenelläkään ole mitään vastaan, minä suostun taistelemaan ensimmäisenä.»

Entistä kiivaampi väittely syntyi.

»Gottfried haluaa vain yhden nimen lisää luetteloonsa. Hittoko me tässä rupeamme miekkasille yhden pojannulikan takia. On paljon hauskempaa nähdä hänen koristavan kreivin porttia. Saammepa nähdä, kestääkö hänen rauhallisuutensa tuonne yläilmoihin asti.»

»Mieluummin minä katselen hyvää taistelua kuin tavallista hirttämistä. Jos kuka on sitä vajaa, menköön teloituspaikalle. Siellä saa sitä nautintoa yllin kyllin.»

Innokkaimmat »hirttäjät» olivat jo ehtineet suorittaa esivalmistelut. Tallista oli haettu tukeva kuormastoköysi ja talia. Köyttä siveltiin paraillaan samalla kun toiset kyhäsivät kokoon hirsipuuta, jonkinlaista telinettä, jolle mies voisi nousta silmukka kaulassaan ja joka sitten yhtäkkiä reippaasti voitaisiin nykäistä pois hirtettävän alta. Hartikka tiesi, että hänen kohtalonsa loppujen lopuksi rippuisi siitä, kuinka tyynesti hän asiaan suhtautuisi. Jostakin syystä hänen mieleensä iskeytyi sellainen varmuus, että loppu ei ollut vielä tullut, että jos hän säilyttäisi mielensä rauhallisena, tarjoutuisi vielä tilaisuus päästä pälkähästä. Minnekähän ritari von Mauerbruchin palvelija oli mennyt? Hänen ääntään ei ollut kuulunut pitkään aikaan.

Ennenkuin asia ehti ratketa tapahtui muuta, joka antoi tapahtumille toisenlaisen kulun.

(Jatkuu.)

JUKKA KUUSISTO
suomalainen
Taidevalokuvaamo
HELSINGISSÄ
Unionink. 45. Puh. 22173

Neittamon avulla parempia kuvia

Neittamo Oy.
HELSINKI, Hallituskatu 17.

Myy Kamerat, levyt, paperit edullisesti.

Kehittää, kopioi ja suurentaa ensiluokkaisesti.

Oy. KULTALA Ab.
Helsinki, Fredrikinkatu 23.

Suosittelee Kulta- ja Hopeaesineitä.

UUSIMAAN KIRJAPAINO
PORVOO
RUNEBERGINK. 33
PUH. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä nopeasti, hyvin ja huokeilla hinnoilla.

Hki
Sandelsink. 4 as 31
E Lahti

IKL:n Kauppa Oy.

Rek. tavaramerkki

Mikonkatu 15 A. Puhelin 26 404 ja sarja 20 306
Sähköos.: IKLOY, Helsinki

IKL-tavaroita: (huom. Karhu merkki)

järjestösormuksia
emaljirintaneuloja
kalvosinnappeja
puseroita
solmioita
vöitä
olkahihnoja
juhlavaakunoita
pöytälippuja
taskukirja
laulukirja
nuotteja ja esitelmiä

tulitikkuja, sinimustia
kahvikuppeja ja -kalustoja
kirjepaperia
kuoria
kirjesinettejä
lyijykyniä
kynänvarsia
olkaimia
puukkoja
savukkeita
paahdettua kahvia
(¼ kg. pakkaus)

Suomen lippuja (kaikkia kokoja)

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.